

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и e-mail адреса институције	Универзитет у Бањој Луци Булевар војводе Петра Бојовића 1А 78000 Бања Лука info@unibl.org
Интернет адреса	www.unibl.org
Назив, број и датум акта о оснивању	РЕПУБЛИКА СРПСКА – НАРОДНА СКУПШТИНА Закон о измјенама и допунама Закона о високом образовању (Службени гласник Републике Српске, Број 30/07)
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	401017720006
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01040251
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	РЕПУБЛИКА СРПСКА
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Број: 02/04-3.733-1/18 20.03.2018. године
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.23/602-3900/09, од 22.06.2009. год.
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	07.23/612-625-2/10, од 12.11.2010. год.
Организационе јединице на којима се изводе студијски програми и одговорна лица	1. Академија умјетности, проф. дрСанда Додик, 2. Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет, проф. др Бранкица Милојевић , 3. Економски факултет, проф. др Станко Станић, 4. Електротехнички факултет, проф. др Бранко Блануша 5. Машински факултет, проф. др Дарко Кнежевић, 6. Медицински факултет, проф. др Ранко Шкрбић, 7. Пољопривредни факултет, проф. др Никола Мичић 8. Правни факултет, проф. др Жељко Мирјанић, 9. Природно-математички факултет, проф. др Горан Трбић 10. Рударски факултет, проф. др Владимир Малбашић, 11. Технолошки факултет, проф. др Љиљана Вукић, 12. Факултет политичких наука, проф. др Здравко Злокапа 13. Факултет физичког васпитања и спорта, проф. др Борко Петровић, 14. Филозофски факултет, проф. др Бране Микановић 15. Филолошки факултет, проф. др Петар Пенда,

		16. Шумарски факултет, проф. др Војислав Дукић 17. Факултет безбједносних наука, доц. др Предраг Ђеранић
Контакт особа:		Проф. др Страин Посављак, проректор
Број телефона:		+387 51 321 181
Студијски програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Ликовне умјетности	Први циклус	<ul style="list-style-type: none"> - дипломирани ликовни умјетник – 240 ЕЦТС, сликар, - дипломирани ликовни умјетник – 240 ЕЦТС, графичар, - дипломирани ликовни умјетник – 240 ЕЦТС интермедијални умјетник дипломирани графички дизајнер – 240 ЕЦТС
ДОБРЕ СТРАНЕ:		
<p>Видљива је тенденција систематизација кадрова у складу са потребама студијског програма, сваког од наставних предмета, као план уштеде финансијских средстава обезбеђивањем сопствених наставних ресурса, односно формирањем наставног кадра на Установи који реализује Програм. Такође, систем праћења квалитета рада кроз евалуацију наставних планова и програма путем студентских анкета указују на одговоран однос и флексибилност ка потребама наставног процеса те намера за његовим континуираним унапређивањем. Позитивни аспекти су и приступ учењу, поучавању и оцењивању које је усмерено ка студенту, потом начин извођења студијског програма те начин на који је студентима омогућено да имају активну улогу у креирању процеса учења, као и оцењивање студената и њихова укљученост у креирање процеса учења на студијском програму; потом систем уписа и напредовање студената, признавање и сертификација, ресурса за учење и подршку студентима, информисања јавности о студијским програмима. На основу редовне ревизије студијског програма Ликовне умјетности, те анкета о студентским очекивањима, потребама, задовољству програмима, закључено је да је потребно кориговати постојећи план и програм, што је Установа и спровела поновним лиценцирањем СПЛУ-а извршене су измјене наставних планова и програма током 2016. и 2017. на студијском програму Ликовне умјетности у односу на већ лиценцирани наставни план и програм првог и другог циклуса студија, уведен је нови смјер – Интермедијална умјетност.</p>		
СЛАБЕ СТРАНЕ:		
<p>Није видљиво у приложеној документацији на који начин се на Установи споводе промене наставних планова и програма, а на основу консултовања заинтересованих страна (привреде, праксе, алумни организације, других друштвених институција, партнера из земље и иностранства), те није видљив начин на који се процес прилагођавања наставних планова и програма на установи спроводи. Недовољно су дефинисани аспекти који се односе на образовање студента као будућих наставника у школама, као и наставничке компетенције које стичу свршени студенти на Установи у области наставе ликовне културе, те повезаности са тржиштем рада, потребама овог радног сектора у складу са Законом. Проблем структурирања елемента силабуса наставних предмета Методика ликовног образовања 1, 2, 3 и 4 у оквиру циљева, исхода, садржаја и активности, те нелогичне повезаности међу овим елементима које је потребно ревидирати у складу са излазним (наставничким) компетенцијама студента које стичу на Установи.</p> <p>У оквиру стандарда Б.5. Наставно особље, потребно је унапредити показатеље Б.5.2. Б.5.3. и Б.5.4. у складу са препорукама за унапређење.</p> <p>На основу приложених доказа који се односе на Израду комуникационе стратегије и политике комуникације са јавношћу и начине на које се врше анализе остваривања непристрасности,</p>		

објективности и доступности информација, наведено је да нема комуникационе стратегије и да је треба је израдити, идентификовано је да Установа нема израђену комуникациону стратегију.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

- Иако је видљива је јасна намера и тенденција установе за перманентним унапређивањем наставног процеса и свих елемената њене оснивачке делатности потребно је експлицитно навести на који начин се на Установи те промене и спроводе када је у питању посебно по питању тржишта рада кроз документе којим се доказује консултовање заинтересованих страна (привреде, праксе, алумни организације, других друштвених институција, партнера из земље и иностранства) приликом прилагођавања наставних планова и програма, те није видљив начин на који се процес прилагођавања наставних планова и програма на установи спроводи Препорука је да се припреми документација којом се овај део доказује, те испуњава прописани показатељ Б.2.3.3 у оквиру Стандарда Б.2.
- Установа у оквиру Апликационог обрасца (у делу Информације о студијском програму) наводи следеће: «Једна од сврха студијског програма је и формирање научног и умјетничког подмлатка који ће активно учествовати у обављању педагошке праксе у области ликовне културе. Наши дипломци би требало да буду и јесу укључени у све степене школовања у Републици Српској, од основне школе до универзитета. Такође, завршетком и дипломирањем на овом степену студија они се оспособљавају за стручно дјеловање у оквиру савремених тенденција у умјетности и култури, курсева ликовног садржаја који су намијењени образовању различитих узраста и категорија грађана, дјеловање у оквиру институција и предузећа која се баве визуализацијом маркетиншких идеја, едукацијом ученика у основним и средњим школама, као и едукацијом студената на факултетима. Знања и способности које наши свршени студенти усвоје током студија нису у домену само елитистичке умјетности. Велика је потражња сваког савременог друштва за професионалцима који су у стању да своје знање примјене у сфери ликовног обликовања информационих и медијских система те нових културних и умјетничких пракси.» Узимајући у обзир да свршени студенти Академије умјетности у Бањој Луци - Ликовне умјетности, предвиђа стицање двоструких компетенција 1) уметничких и "наставничких, потребно је у самом програму учинити видљивијим излазне компетенције студената за рад у образовању – наставничке компетенције које се стичу кроз програм ППМ премета (психологија, педагогија и методика ликовног образовања) у образовним установама, повезаност са тржиштем рада на пољу образовања у БиХ; усклађеност са Европским оквиром компетенција (међупредметних и предметних компетенција) које се остварују кроз програм Методике ликовног образовања у оквиру Студијског програма на Установи; испуњеност услова у домену ангажованог наставног кадра који реализује програм, узимајући у обзир да је утврђено да Установа нема наставника, асистента или сарадника бираног у звање на Установи, и да није достављен доказ о оптерећености наставника са друге установе (АЛУ Сарајево) који је приказан у документацији и то: 1) на Установи на којој је биран у звање; 2) на другим ВШ установама на којима је ангажован, 3) Одлука НУ Већа Установе (АЛУ Сарајево) на којој је ангажовани наставник биран са одобрењем за анагажовање на АУ у Бањој Луци у текућој школској години (ЗАКОН О VISOKOM OBRAZOVANJU ("Sl. glasnik RS", br. 73/2010, 104/2011, 84/2012, 108/2013, 44/2015, 90/2016, 5/2017 - odluka US i 31/2018) Član 99 (1) Nastavnik, odnosno saradnik visokoškolske ustanove može zaključiti ugovor o dopunskom radu na drugoj visokoškolskoj ustanovi samo uz prethodnu saglasnost poslodavca sa kojim ima zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom. (2) Opštim aktom visokoškolske ustanove uređuju se uslovi i postupak davanja saglasnosti za angažovanje nastavnika na drugoj visokoškolskoj ustanovi. Član 100 (1) Nastavniku prestaje radni odnos na visokoškolskoj ustanovi na kraju školske godine u kojoj je navršio 68 godina života, uz izuzetak profesora emeritusa. (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, nastavnik može biti ugovorno angažovan u nastavi do godinu dana, na prijedlog Senata visokoškolske ustanove, ukoliko po prethodno raspisanom konkursu nije izabran odgovarajući kandidat, sa mogućnošću produženja za još jednu godinu po istoj proceduri.) Потребно је:
- Додатно доставити доказ о испуњености услова за реализацију наставе из предмета Методика ликовног образовања, у погледу наставног кадра који реализује програм предмета којим је предвиђено збирно оптерећење од 6 часова недељно.
- Експлицитније дефинисати излазне компетенције за област наставничких компетенција које су само поменуте у Елаборату и Извјештају о самовалуацији студијског програма ЛИКОВНЕ УМЈЕТНОСТИ кроз термин «педагози ликовне културе», али не и приближно објашњено и прецизирано на који начин се ове компетенције остварују и повезују са потребама тржишта

рада на пољу образовања. Дакле приказати вертикалну и хоризонталну повезаност програмског садржаја, образовних исхода, излазних наставничких компетенција и Закона којим се овај сегмент одређује.

- Не само начелно, већ експлицитно навести за које тачно нивое образовања се стичу наставничке компетенције, којим врстама школа, као и наставне области / предмети у школама које свршени студент са достигнутим наставничким компетенцијама може да реализује у формалној наставној пракси, и у складу са Законом, члановима закона и Правилницима Министарства којима се овај сегмент ближе дефинише.
- Да Установа у наредном периоду изврши захтев за допуне и измене *Правилника о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника у основној школи, средњим стручним школама и гимназији у РС*, а који доноси Министар просвете и културе, у складу са излазним компетенцијама и стручним називима/профилима свршених студента одређених смерова, и који су стекли право да остварују рад у образовању као наставници предмета из области ликовних уметности у основним и средњи стручним школама и гимназијама.
- Унутар силабуса за предмет Методика ликовног образовања 1, 2, 3 и 4 извршити вертикалну повезаност елемената као што су циљеви, исходи и садржаји, те исходе јасније прецизирати која конкретна знања, вештине, ставове и способност студент развија и достиже похађањем ових предмета, као и предметни садржаји којим се ови исходи остварују. Избећи двосмислености и есејистички наратив у набрајању исхода (може се користити неки од критеријума за дефинисање исхода као што је, на пример, *Блумова таксономија глагола*), које је потребно повезати са потребама наставних предмета у основном и средњем образовању за које се студент, будући наставник припрема (Званични програми наставних предмета у основној и средњој школи које доноси Министарство).
- У силабусу за предмет Методика ликовног образовања 1, програмски садржаји се односе на научну дисциплину ДИДАКТИКА, иако се ради о предмету методика, и то не општа, већ специфична методика васпитно-образовног рада у области ликовних уметности. Потребно је ревидирати садржаје у складу са природом предмета, односно научне дисциплине методика наставе.
- У силабусу за предмет Методика ликовног образовања 3, поновљени су скоро идентични садржаји, а који се односе на научну дисциплину ДИДАКТИКА, иако се ради о предмету методика. Мора да постоји диференцијација садржаја између курсева методике, те је потребно кориговати овај силабус.
- У силабусу за предмет Методика ликовног образовања 4, предвиђено је *«Uspješno okončana realizacija obaveza i zadataka iz sedmog semestra-Završen pristup obaveznom hospitiranju nastavi likovnog vaspitanja-osnovna i srednja škola-obrasci A1;A2;;individualno realizovano predstavljanje vizuelne pripreme,naosnovu sadržaja iz istorije umjetnosti i sintakse likovnih elemenata ,NP RS-obrasci B1; B2»*. Из наведеног се види да се од студента очекује да су савладали обавезе на предмету Методика ликовног образовања 3 из седмог семестра, којим исти садржаји нису предвиђени, а то је похађање методичке праксе, односно хоспитовање у школама. Потребно је ревидирати оба силабуса и успоставити логичну везу садржаја и активности које се предвиђају у оквиру сва четири курса из предмета Методика ликовног образовања (1, 2, 3 и 4).
- Обезбедити вертикалну повезаност методика, односно на који начин се полази од основе дисциплине, до излазних компетенција. Није јасна диференцијација по сложености и повезаности садржаја који би требало да произилазе један из другог и да се усложњавају на сваком следећем нивоу предмета. Садржају су дати више начелно и есејистички. Није видљива конкретизација наставничких компетенција (компетенције за наставни предмет, за учење и поучавање, за подршку развоју ученика итд.) које се стичу кроз понуђене курсеве. Реторички стил конципирања силабуса би морао бити егзактнији, и без произвољних формулација.
- Када је у питању стручна пракса која је организована од стране установе, као и уговори са одговарајућим партнерима, и докази да сви студенти пролазе кроз стручну праксу (извјештаји ментора итд.), утврђено је да постоје уговори са привредним субјектима за извођење практичне наставе, посебно реализацију методичке праксе у школама, односно потребно је документовати уговорима са свим образовним институцијама у којима се

реализује методичка пракса за стицање наставничких компетенција (основне и средње школе).

- Препорука за критеријум **Б.3.1.** јесте развијање методологије формативног праћења процеса наставе и давања повратне информације студента на квалитет рада наставника, услове, методе, програм, те утицаја на побољшање свих аспекта наставе кроз формалну порцедуру вредновања учешћа студента у креирању студијских програма.
- У погледу показатеља **Б.5.2.** потребно документовати ангажовање наставника са других ВШ, њихово оптерећење и Одлуке матичних установа о оптерећењу наставника у складу са Правилником о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци и приказати их у картонима наставика, као и за остале наставнике и сараднике биране на Установи. Такође, препорука је да Установа има и реализује дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и запошљавања новог кадра, као и редовно да ирађује *извештаје о реализацији плана*, посебно у погледу развоја научног подмлатка ради обезбеђивања компетентног наставног кадра, што је посебно изражено у области методике наставе ликовног образовања за који Установа нема биране наставнике нити сараднике у звања, иако се ради о значајном опсегу излазних компетенција које сви студенти на Установи стичу кроз овај програмски сегмент.
- У погледу показатеља **Б.5.3.** утврђено је да Установа примењује Програм научноистраживачког рада на нивоу Универзитета. Препорука је да Установа оснажи своју НИ делатност кроз ираду Дугорочног плана НИО, као и годишњих активности, које произилазе из Програма Универзитета, као и механизме праћења и евалуације остварености НИО плана, посебно у области научноистраживачког подмлатка који се развија на Установи.
- У погледу показатеља **Б.5.4.** потребно је унапредити овај сегмент кроз креирање дугорочног плана подршке усавршавању компетенција помоћног и административног особља запосленог на Установи.
- У погледу индикатор **Б.6.1.1** потребно је унапредити план усавршавања наставног особља, као и развијене процедуре за евалуацију рада.
- Потребно је израдити комуникациону стратегију и политику комуникације са јавношћу и дефинисати начине на које се врше анализе остваривања непристрасности, објективности и доступности информација.
- Осим повећања фонда часова на поједним смеровима, за смерове Графика, Сликарство и Графички дизајн, препорука је да се унапреде концепцијски елементи, као што су садржаји и исходи предмета, методе рада, као и ресурси за учење, те да се континуирано усавршава и побољшава сам наставни процес, чији су резултати мерљиви кроз образовне исходе. Такође, препорука је да Установа периодично организује скупове и учествује на скуповима који се баве тржишним кретањима, комуникацију са представницима тржишта рада и анализирање потреба и дефинисање мера за унапређивање студијских програма у складу са тржишним потребама.